

Інформація
про виконання тематичного плану науково-дослідних робіт
НДІ «Украгропромпродуктивність» щодо виконання завдань
науково-технічної програми:
«Наукові дослідження і розроблення методичних підходів та економічних
нормативних систем витрат трудових і матеріальних ресурсів на
виробництві продукції (робіт, послуг) для забезпечення та удосконалення
соціально-економічного розвитку агропромислового комплексу та
територіальних громад на період 2021-2023 років»
за I півріччя 2023 року.

14 липня 2023 року відбулося засідання вченої ради, на якому було підбито підсумки виконання Тематичного плану за I півріччя 2023 року відповідно до науково-технічної програми: «Наукові дослідження і розроблення методичних підходів та економічних нормативних систем витрат трудових і матеріальних ресурсів на виробництві продукції (робіт, послуг) для забезпечення та удосконалення соціально-економічного розвитку агропромислового комплексу та територіальних громад на період 2021-2023 років».

Стан виконання тематичного плану за I півріччя 2023 року

Розділ 1. Розроблення економічних нормативних систем ефективного та раціонального використання виробничих і трудових ресурсів у галузях АПК

1.1. Норми витрат матеріалів та праці на новітні технології

1.1.1 Рослинництво та обслуговуючі галузі

Тематичним планом у I півріччі 2023 року передбачалося проведення наукових досліджень та розроблення норм і нормативів для наповнення нормами й нормативами 4 науково-практичних видання в галузі рослинництва та 2 науково-практичних видання в обслуговуючих галузях.

У галузі рослинництва за I півріччя 2023 року виконано 80 наукових досліджень, у тому числі у II кварталі 64. Дослідженнями охоплено 40 видів робіт, у тому числі у II кварталі 32 види робіт.

В обслуговуючих галузях за I півріччя 2023 року виконано 102 наукових дослідження на нових видах робіт, у тому числі у II кварталі 40. Дослідженнями охоплено 40 видів робіт, у тому числі у II кварталі 14 видів робіт.

За I півріччя 2023 року на основі проведених досліджень розроблено 152 норми продуктивності та 152 норми витрат палива на обробіток ґрунту (17 видів робіт), у тому числі за II квартал 2023 року 48 норм продуктивності та 48 норми витрат палива на обробіток ґрунту (7 видів робіт). За I півріччя 2023 року розроблено 302

норми продуктивності та 302 норми витрат палива на сівбі, садінні та догляді за посівами (22 види робіт), 106 норм продуктивності та 106 норм витрат палива на внесенні добрив, захисті сільськогосподарських культур (3 види робіт).

В обслуговуючих галузях за результатами проведених наукових досліджень розроблено 36 комплексних та 263 операційних норми продуктивності на ремонт ґрунтообробної і посівної техніки, у тому числі у II кварталі 10 комплексних та 150 операційних норм продуктивності. Також розроблено 7 норм витрат палива для будівельної техніки та засобів малої механізації, у тому числі за II квартал 2023 року 4 норми витрат палива.

1.1.2. Норми витрат матеріалів та праці на новітні технології у тваринництві

За 1 півріччя 2023 року виконано 16 досліджень на нові види робіт у скотарстві, свинарстві та приготуванні кормів. Розроблено 2 норми виробітку (продуктивності), 81 нормативів часу, 6 норм обслуговування, 4 норми часу, 6 норми чисельності, у тому числі по науково-практичних розробках:

– методичні положення та норми продуктивності у скотарстві – 9 досліджень, 45 нормативів часу, 5 норми обслуговування, 4 норми чисельності, 3 норми часу;

– методичні положення та норми продуктивності у свинарстві – 1 дослідження, 1 норма виробітку (продуктивності), 8 нормативів часу, 1 норму виробітку, 1 норму чисельності, 1 норму обслуговування та 1 норму часу;

– методичні положення та норми продуктивності на приготування кормів – 6 досліджень, 1 норма виробітку (продуктивності), 28 нормативів часу, 1 норма чисельності.

За II квартал 2023 року виконано 4 дослідження на нових видах робіт у скотарстві та свинарстві. Розроблено 1 норму виробітку (продуктивності), 37 нормативів часу, 4 норми обслуговування, 4 норми часу, 4 норми чисельності, у тому числі по науково-практичних розробках:

– методичні положення та норми продуктивності у скотарстві – 3 дослідження, 29 нормативів часу, 3 норми обслуговування, 3 норми чисельності, 3 норми часу;

– методичні положення та норми продуктивності у свинарстві – 1 дослідження, 1 норма виробітку (продуктивності), 8 нормативів часу, 1 норма виробітку, 1 норма чисельності, 1 норма обслуговування та 1 норма часу.

1.1.3 У харчовій і переробній промисловості

Тематичним планом у I півріччі 2023 року передбачалося проведення наукових досліджень та розроблення норм і нормативів на підприємствах трьох галузей – борошномельно-круп'яної, молочної та хлібопекарської і наповнення нормами й нормативами 3 науково-практичних видань.

У цілому за I півріччя 2023 року виконано 145 наукових дослідження на 49 нових видів робіт (у тому числі у II кварталі 62 наукових досліджень на 21 новий вид роботи) – в борошномельно-круп'яній, молочній, хлібопекарській галузях промисловості. Опрацьовано матеріали досліджень та перевірено розрахунки норм.

На основі проведених досліджень за I півріччя 2023 року розроблено 212 норм і нормативів витрат праці, у тому числі 47 норм виробітку, 51 норма часу та 114 нормативів часу і чисельності. З них для борошномельно-круп'яної галузі – 5 норм часу, 5 норм виробітку, 1 норматив чисельності, молочної – 15 норм виробітку, 19 норм часу та 31 норматив, хлібопекарської – 27 норм виробітку, 27 норм часу та 82 нормативи.

У тому числі у II кварталі розроблено 112 норм і нормативів витрат праці, із них: 23 норми виробітку, 25 норм часу та 64 нормативи часу і чисельності. Для борошномельно-круп'яної галузі – розроблено 2 норми виробітку, 2 норми часу, 1 норматив чисельності, молочної – 5 норм виробітку, 7 норм часу та 10 нормативів, хлібопекарської – 16 норм виробітку, 16 норм часу та 53 нормативи.

Розробленими нормами і нормативами наповнено 3 галузеві науково-практичні видання.

1.2. Дослідження та розробка галузевих методик встановлення економічних норм і нормативів витрат трудових ресурсів

За цією темою у 2023 році заплановане видання науково-методичної розробки «Методика нормування праці допоміжного персоналу харчових виробництв». У I півріччі 2023 року згідно з тематичним планом опрацьовано літературні джерела за згаданою тематикою, підготовлено терміни та визначення понять, а також вступ до методики. Досліджено окремі аспекти нормування витрат праці допоміжного персоналу. Підготовлено 3 розділи методики, а саме: «Виробничий процес та його структура», «Організація допоміжних виробництв», «Ремонтне обслуговування основних фондів підприємства».

1.3. Розроблення та удосконалення кваліфікаційних характеристик професій

Розроблено проєкт Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, Випуск 2 «Сільське господарство та пов'язані з ним послуги» до якого увійшли понад 10 нових кваліфікаційних характеристик. Довідник направлено у Міністерство соціальної політики України та Міністерство аграрної політики та продовольства України на погодження і затвердження в установленому порядку.

Проєкт випуску 2 ДКХП після його погодження, затвердження та видання в установленому порядку набере чинності нормативно-правового документа для управління персоналом у сільському господарстві, розроблення галузевих стандартів освіти, типових навчальних планів та програм, професійних стандартів,

робочих інструкцій, встановлення посадових окладів робітникам відповідних розрядів, соціального захисту та пенсійного забезпечення працівників галузі.

1.4. Розроблення та удосконалення професійних стандартів

Зареєстровані заявки в Національному агентстві кваліфікації (НАК) щодо розроблення професійних стандартів НДІ «Укראгропромпродуктивність».

Розроблено проекти трьох професійних стандартів, а саме: «Апаратник виробництва медових напоїв та іншої продукції бджільництва», «Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу з бджільництва», «Майстер з комплексного обслуговування об'єктів бджільництва». Сформовано склад Робочої групи з розробки проєкту професійного стандарту за професією, до якої увійшли, науковці, освітяни та роботодавці. Проведено виїзне засідання Робочої групи (м. Гадяч, Полтавська обл.) зі складання професійних стандартів галузі бджільництво».

У рамках виконання цієї роботи співробітники Інституту – члени Робочої групи з підготовки проєктів професійних стандартів провели робочі зустрічі з роботодавцями та фахівцями щодо змісту та умов праці робітників у тому числі безпосередньо на передовому підприємстві з переробки продукції бджільництва.

На кожне засідання Робочої групи щодо розробки професійних стандартів оформлено протокол.

Розділ 2. Науково-інформаційне забезпечення розвитку галузей АПК та зовнішнь-економічної діяльності, у тому числі:

2.1. Дослідження показників зовнішньоекономічної діяльності у харчовій промисловості

Підготовлено та видано щомісячні науково-аналітичні збірники: «Зведені дані імпорту-експорту продукції харчової промисловості», в яких :

- Наведено динаміку обсягів експорту/імпорту продукції галузі тваринництва (м'ясо та м'ясні продукти, молоко та молочні продукти);
 - охоплено 2 групи товарів за УКТ ЗЕД (кількість товарних позицій: 19);
 - розраховано середні експортні та імпортні ціни;
 - проаналізовано та узагальнено його товарну і географічну структуру.
- (5 видань)

2.2. Дослідження тенденцій та перспектив імпорту-експорту у галузі тваринництва АПК

Зібрано інформацію, підготовлено та видано один щоквартальний науково-аналітичний збірник: «Моніторинг кон'юнктури зовнішнього ринку сільськогосподарських тварин», в якому:

- Наведено дослідження стану ринку сільськогосподарських тварин за УКТ ЗЕД України;
 - узагальнено інформацію про обсяги експорту – імпорту сільськогосподарських тварин;
 - розглянуто основні ринки збуту та основні країни походження;
 - проведено порівняльний аналіз експорту та імпорту.
- (1 видання)

2.3. Дослідження та обґрунтування тенденцій імпорту-експорту окремих груп харчової продукції

Зібрано інформацію, підготовлено та проаналізовано матеріали до науково-аналітичного збірника: «Комплексні дослідження зовнішніх ринків харчових продуктів», яке видається двічі на рік, а саме: Дослідження стану зовнішніх ринків окремих груп харчової продукції за УКТ ЗЕД України, в якому узагальнено інформацію про обсяги експорту – імпорту товарів, проаналізовано його товарну і географічну структуру, порівняно експорт та імпорт, вказані основні країни імпортери та експортери, розраховано середні ціни імпорту та експорту.

2.4. Аналітичні дослідження динаміки закупівельних цін на основні види сільськогосподарської продукції по регіонах

Підготовлено і видано матеріали до збірника: «Аналітичні дослідження цінових тенденцій у сфері закупівлі ВРХ, свиней і молока в Україні та країнах ЄС» (6 видань).

Науково-аналітичний огляд містить дослідження щодо рівня поточних цін у середньому по Україні, регіональний зріз, динаміку цін (щомісячну та річну). Дослідження динаміки закупівельних цін на велику рогату худобу, свиней та молоко в Україні від населення проведені на підставі даних, отриманих з 24 регіонів шляхом опитування понад 800 операторів ринку, які здійснюють закупівлю та перероблення цієї сировини.

Підготовлено і видано матеріали до збірника: «Аналітичні дослідження цінових тенденцій у сфері закупівлі ВРХ, свиней і молока в Україні та країнах ЄС», щодо ситуації в сфері в країнах ЄС (до 5-ти випусків).

2.7. Тенденції зовнішньої торгівлі свіжими фруктами та овочами

2.7.1. Тенденції зовнішньої торгівлі свіжими фруктами та овочами між Україною та країнами світу

Підготовлено і видано щоквартальний науково-аналітичний бюлетень «Інформаційний бюлетень про тенденції зовнішньої торгівлі Україною фруктами

та овочами». (1 випуск).

2.8. Науково-аналітичні дослідження динаміки цін основних продовольчих товарів на ринках в розрізі регіонів

За I півріччя 2023 року проведено 12 разів моніторинг роздрібних цін на трьох продуктових ринку м. Києва та проаналізовано їх зміни по 29 продуктах.

Підготовлено:

12 інформаційних бюлетенів щодо моніторингу цін на основні продукти харчування борщового набору;

12 аналітичних бюлетенів щодо динаміки цін на основні продукти харчової промисловості та повідомлення у новини на сайт інституту;

реєстр ринків, на яких проводиться моніторинг цін, у розрізі регіонів;

сформовано інформаційні бюлетені моніторингу цін продукцію тваринництва;

підготовлено та видано двічі на місяць науково-аналітичні збірники: «Аналітичні дослідження роздрібних цін на продуктових ринках» (12 збірників).

2.9 Дослідження зовнішньоторговельного обігу окремих груп продукції АПК

2.9.1 М'ясо та м'ясні продукти; молоко та молочні продукти

Підготовлено і видано щотижневі науково-аналітичні розробки: «Інформаційний бюлетень щодо зовнішньоторговельного обігу окремих груп продукції АПК (М'ясо та м'ясні продукти; молоко та молочні продукти)» (23 видання).

2.9.2 Борошно, цукор, кондитерські вироби

Підготовлено і видано щотижневі науково-аналітичні розробки: «Інформаційний бюлетень щодо зовнішньоторговельного обігу окремих груп продукції АПК (борошно пшеничне, цукор, кондитерські вироби)» (21 видання).

Дані бюлетені містять інформацію про дослідження стану ринку сільськогосподарської продукції і продовольства окремих груп продукції за УКТ ЗЕД України. У виданні узагальнено інформацію про обсяги експорту – імпорту товарів, проаналізовано його товарну і географічну структуру.

2.9.3. Зернові та олійні культури, рослинна олія, алкогольні напої

Підготовлено і видано щотижневі науково-аналітичні розробки: «Інформаційний бюлетень щодо зовнішньоторговельного обігу окремих груп продукції АПК (зернові та олійні культури, рослинна олія, алкогольні напої)»

(29 випусків).

Розділ 3. Наукове забезпечення сталого соціально-економічного розвитку об'єднаних територіальних громад

3.1 Дослідження стану та умов забезпечення оплати праці робітників сільськогосподарських підприємств на збиранні зернових

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про державний бюджет України на 2023 рік» в якому встановлені нові показники щодо мінімальної заробітної плати: у місячному та погодинному розмірі, прожитковий мінімум на одну працездатну особу в розрахунку на місяць та прийняттям норми тривалості робочого часу на 2023 рік. На основі наукових досліджень підготовлено та видано науково-практичне видання: «Методичні рекомендації з оплати праці робітників сільськогосподарських підприємств на збиранні зернових культур урожаю 2023 року», в якому висвітлено основні методичні підходи до розроблення ефективних форм і систем оплати праці на збиранні зернових культур урожаю 2023 року. Системно викладено порядок організації праці на жнивях, встановлення відрядних розцінок та формування ефективної структури заробітної плати.

3.2. Дослідження економічної та господарської діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів

Працівниками відділу опрацьовано та узагальнено інформацію стосовно результатів діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів станом на 1 січня 2023 році, а саме розроблено та зведено таблиці щодо кількості зареєстрованих та діючих сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, проаналізовано їх матеріально-технічну базу в динаміці по Україні та в регіональному аспекті. На основі узагальнених матеріалів зроблено аналітичну довідку стосовно узагальненої інформації щодо сільських обслуговуючих кооперативів станом на 1 січня 2023 року та надіслано в Мінагрополітики України.

На основі зазначених матеріалів підготовлено науково-аналітичне видання «Результати діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів на 1 січня 2023 року».

Дана науково-аналітична розробка свідчить про низьку економічну ефективність діяльності обслуговуючих кооперативів, недостатність ресурсів для більш потужного їх розвитку та недоступність послуг сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів для більшості споживачів.

4. Наукове забезпечення моделей управління продуктивністю на підприємствах АПК

4.1. Тарифікація робіт у сільському господарстві

За I півріччя проаналізовано й узагальнено матеріали тарифікації з 13 видів робіт: у рослинництві, тваринництві, харчовій та переробній галузях, обслуговуючих галузях.

Результати спостережень заносились НДЦ у таблиці коефіцієнтів, на підставі яких за відповідною формулою провадився розрахунок тарифного розряду роботи. Тарифний розряд відобразив рівень кваліфікації робітника, відповідно до якого були встановлені тарифні розряди, що слугують основою для встановлення тарифної ставки і нарахування заробітної плати, як основи підвищення продуктивності праці, соціального захисту працівників, охорони праці.

4.2 Розробка новітніх науково-обґрунтованих технологічних карт для вирощування сільськогосподарських культур

За I півріччя 2023 року розроблено 9 науково-обґрунтованих технологічних карт для вирощування сільськогосподарських культур, у тому числі за II квартал 4 науково-обґрунтованих технологічних карти.

В рамках меморандуму про партнерство та співробітництво з інститутом овочівництва і баштанництва НААН планується довгострокове співробітництво з розроблення та оновлення технологічних карт на овочеві культури. У 2023 році визначено за згодою сторін розробку технологічних карт на вирощування культур борщового набору.

4.3. Науково-обґрунтований аналіз витрат на утримання сільськогосподарських тварин.

Спільно з філіями визначено перелік господарств (назва підприємства, контактна інформація), які спеціалізуються на вирощуванні вівець, кіз, корів, свиней та надіслано листи анкетуванням визначення напрямів співпраці. Опрацьовано рекомендаційні матеріали щодо визначення видів витрат на утримання сільськогосподарських тварин.

Розділ 6. Інформаційне та методичне забезпечення державних органів (зокрема, участь у розробці механізмів державної політики та ін.)

6.2. Підготовка науково-аналітичних матеріалів, статей та інше

Впродовж I півріччя 2023 року:

- Розроблені: «Методичні рекомендації розрахунку норм витрат паливно-

мастильних матеріалів на роботу спеціальних механізмів та агрегатів»;

- підготовлено та опубліковано тези доповідей: «Альтернативні види палива та енергоефективність аграрного виробництва» у збірнику праць учасників II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Recent trends in science»;

- підготовлено та опубліковано тези доповідей: «Альтернативна енергетика для аграрного виробництва» у збірнику праць учасників Всеукраїнської наукової конференції «Агробізнес 2023: рік в умовах воєнного стану»;

- підготовлено та опубліковано тези доповідей «Перспективи виробництва біопалива третього покоління» у збірнику праць учасників «міжнародної науково-практичної конференції: «Актуальні питання науки, освіти та технологій в умовах сучасних викликів»;

- підготовлено наукову статтю: «Оптимізація використання ресурсів та виробництва продукції в сільськогосподарських підприємствах» і подано на перевірку до журналу НУБП «Енергетика і автоматика»;

- розроблені зміни та доповнення до пункту 2.8 «Проведення цілоденних та вибіркових спостережень з обробленням спостережних листів та розрахунком норм та нормативів» Методики розробки та норм часу на науково-дослідні роботи установ продуктивності АПК;

- підготовлено та опубліковано тези доповідей: «Актуальні тенденції інноваційної діяльності підприємств з виробництва харчових продуктів і напоїв» та «Сучасний стан ринку зернових та продуктів їх переробки в Україні» у збірниках праць учасників I та IV міжнародних конференцій «Modern problems of science, education and society» («Сучасні проблеми науки, освіти і суспільства»);

- на виконання доручення Мінагрополітики від 10.01.2023 № 21-1530-05.1/803 надано пропозиції щодо реформування Класифікатора професій;

- надано пропозиції до проекту Галузевої угоди між Міністерством аграрної політики та продовольства України та Профспілкою працівників агропромислового комплексу України на 2023-2025 рік.

Розділ 7. Міжнародне співробітництво, організація та участь у конференціях, семінарах, виставках та круглих столах, підготовка наукових кадрів, видавнича діяльність тощо

У I півріччі 2023 року науковці інституту:

НДІ «Укראгропромпродуктивність» підписано Меморандуми про партнерство та співробітництво між Українським науково-дослідним інститутом продуктивності агропромислового комплексу та

- Інститутом овочівництва і баштанництва НААН України м. Харків;
- Українським науково-дослідним інститутом прогнозування та

випробовування техніки і технологій для сільськогосподарського виробництва імені Леоніда Погорілого;

- Торгово-промисловою палатою України.

Метою підписання цих меморандумів є організація взаємовигідного науково-технічного співробітництва в агропромислову комплексі за різними напрямками діяльності.

- в рамках меморандуму про партнерство та співробітництво з 24 квітня по 05 травня 2023 року фахівці Українського науково-дослідного інституту продуктивності агропромислового комплексу разом з викладачами Національного університету біоресурсів і природокористування України провели і прослухали 60 годинний курс про підвищення кваліфікації з нормування праці у галузях рослинництва, тваринництва, соціально-трудових відносинах та харчовій і переробній промисловості по програмі навчального курсу «Економічні нормативи як основа управління в підприємствах АПК» – всі науковці, що приймали участь, отримали свідоцтва.

Крім того, фахівці НДІ «Укragропромпродуктивність» беруть участь у конференціях, нарадах, круглих столах, засіданнях робочих груп, лекційних заходах, проводять робочі зустрічі з представниками тих чи інших галузей, приймають участь у святкових заходах, виконують роботи по договірній тематиці виїжджаючи на місця:

- взяли участь у роботі I та IV Міжнародних науково-практичних дистанційних конференцій «Modern problems of science, education and society» («Сучасні проблеми науки, освіти і суспільства»), які відбулися 26–28 лютого 2023 року та 19–21 червня 2023 у м. Києві (секція «Економічні науки»);

- прийняли участь в онлайн заході «Законодавство і стратегії Європейського Союзу в сфері охорони ґрунтів», що відбувся 4.05.2023 року;

- прийнято участь в 5 засіданнях робочої групи з питань розвитку м'ясної галузі у форматі ZOOM-конференції;

- проведено робочу зустріч з представниками ДП «Конярство України», визначено підприємства і їх контакти для проведення спостережень. Підготовлено листи ДП «Конярство України» та до Міністерства аграрної політики та продовольства України щодо нормування праці у конярстві;

- взяли участь у лекційному заході АПД на тему: «Управління земельними ресурсами і розвиток ринку землі в контексті інтеграції України до ЄС: досвід Польщі та Німеччини»;

- приймали участь у навчальному заході щодо підвищення кваліфікації керівників, педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти «Інноваційна діяльність закладів професійної (професійно-технічної) освіти», яка відбулася 9-10 березня 2023 року в м. Києві ДУ «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»;

- прийняли участь у святкуванні Всесвітнього дня бджіл, яке проходило на базі Гадяцького аграрного училища (м. Гадяч, Полтавської обл.).
- прийняли участь у Всеукраїнській науковій конференції «Агробізнес 2023 рік в умовах воєнного стану» (м. Київ, КНЕУ);
- проведена робоча зустріч з роботодавцем компанії «Медовий спас» (м. Бровари, Київська обл.), відвідали цех з виробництва медових напоїв та ознайомились із сучасним обладнанням виробництва медових напоїв, передовою технологією медоваріння та обговорили питання щодо функцій та компетентності професійного стандарту «Апаратник виробництва медових напоїв та іншої продукції бджільництва».

Генеральний директор

Володимир ІВЧЕНКО